

Educația superioară în vremea online-ului de urgență

Impactul uluitor al lui Covid-19 asupra sistemelor de învățământ din întreaga lume este diferit de tot ceea ce a fost în era postbelică. Peste 1,6 miliarde de studenți au fost afectați, reprezentând peste 91% dintre studenții din lume. Deloc surprinzător, cererea de învățare online a crescut foarte mult. În această perioadă de “lockdown” din cauza COVID-19, funcțiile și activitățile educaționale față în față au fost translatate online, folosind site-uri și instrumente de lucru la distanță. Celor care au învățat întotdeauna într-o clasă tradițională li se solicită acum să se regrupeze rapid și să se pregătească pentru o perioadă mai lungă de „distanțare socială” educațională, să se adapteze la munca și predarea online.

Universitățile au fost în imposibilitatea de a desfășura activități de învățare în campus și au trebuit să ofere continuitate academică prin „predarea la distanță de urgență”. În acest moment, universitățile sunt (pe bună dreptate) concentrate pe asigurarea continuității academice pentru studenți și, în multe cazuri, aceasta a însemnat să se bazeze pe cursuri online existente acolo unde existau organizate cursuri în regim ID sau IFR sau să adapteze din mers materialele didactice la predarea online.

Pe măsură ce se iese din situația de urgență și se încearcă trecerea către o stare de normalitate, universitățile trebuie să facă mai mult. Există o mare probabilitate că învățarea virtuală, în anumite limite, să devină o componentă a educației în viitorul apropiat. Universitățile au nevoie de un cadru de reacție care să depășească acțiunile imediate. Ele trebuie să se pregătească pentru o perioadă intermediară de tranziție și să înceapă implementarea unor sisteme de e-learning având în vedere un orizont de timp mai lung. Este necesară construirea unui ecosistem digital de învățare bazat pe „echilibru punctual”: perioade lungi de schimbare relativ lentă intercalează momente ocazionale de adaptare rapidă. Profesorii sunt în fața unei urgențe fără precedent, căutând a “repune în albiile lor” predarea și învățarea folosind tehnologie, inovație și colaborare. Universitățile doresc - și au nevoie - să-și ofere propriile conținuturi online de la propriile cadre didactice, dar mulți membri ai comunității academice nu au proiectat sau predat niciodată un curs online. Universitățile trebuie să funcționeze și să ia decizii rapide: Ce cursuri trebuie reinventate online și ce conținut poate fi transferat direct fără o pierdere a experienței? Conținuturile trebuie adaptate pentru a putea fi înțelese de studenți în modul de predare online. De exemplu, o prelegere de două ore poate consta de fapt în mai multe activități, mai degrabă decât dintr-un video monolitic continuu. Universitățile încep să treacă la o infrastructură digitală mai robustă în această perioadă, la virtualizare, proiecte ghidate care vor fi soluții de învățare on-line dincolo de videoconferință.

Pe măsură ce universitățile își dezvoltă propriile competențe digitale, ca răspuns pe termen scurt la o criză ce ar putea deveni o transformare digitală durabilă a învățământului superior, studenții trebuie să dea dovadă de autodisciplină și responsabilizare. Universitățile se află în diferite etape ale transformării digitale. Ce separă noii veniți digitali de instituțiile avansate? Ce acțiuni trebuie să întreprindă liderii din educație pentru a moderniza și adapta organizația? Nou veniții digitali care nu au condițiile necesare pentru învățarea online și predarea la distanță se confruntă cu o provocare descurajantă. Starea actuală a tehnologiei influențează alegerea platformelor de lucru și necesită măsuri rapide. Dacă această criză a coronavirusului ar fi avut loc cu un deceniu în urmă, aceasta ar fi închis complet multe instituții. Acum însă avem acces la bandă largă, instrumente de comunicare fiabile, conferințe video ușor de utilizat și am adoptat pe scară largă a smartphone-ului.

Soluțiile nu sunt însă aceleași pentru toată lumea, ci depind de stadiul în care se afla elearningul în momentul declanșării crizei. Astfel avem universități emergente care au experimentat cu succes învățarea online și au deja instrumente de bază de comunicare și colaborare, cu câteva departamente care desfășurau programe online în regim ID sau IFR. Facultățile și cadrele didactice au o oarecare experiență în redactarea materialelor didactice și în lucrul pe platforme on line. Aceste instituții trebuie acum să își accelereze procesul de digitalizare și să-și elaboreze o strategie pentru educația online. Aceste universități pot începe să exploreze laboratoarele virtuale care necesită rezolvarea de probleme practice, având în vedere incertitudinea cu privire la accesul la laboratoare fizice în lunile următoare. În cele din urmă, vor trebui să actualizeze rapid infrastructura software și hardware pentru învățarea on line și on site, inclusiv planuri alternative pentru studenții care nu au conectivitate fiabilă.

În alte state probabil există instituții avansate care au o infrastructură tehnică robustă ca urmare a faptului că digitalul a fost o strategie și o opțiune cu mulți ani în urmă. Acestea ar trebui să accelereze inovațiile pedagogice pentru a servi online diverse comunități cu diferite condiții socio-economice, a crește angajamentul și responsabilitatea studenților, a crea un mediu incluziv pentru învățare prin promovarea discuțiilor în grup, prin discuții live și/sau prezentări ale studenților. Universitățile avansate sunt cel mai bine poziționate pentru a explora tehnologii imersive precum Reality Augmented (AR) și Reality Virtual (VR) în domenii precum medicina și ingineria. Aceste universități pot deveni elemente de referință în ecosistemul mondial al învățământului superior și prin expertiza și conținutul lor pot contribui la partajarea bunelor practici.

Întrucât există o mare probabilitate ca studenții să nu poată fi admiși în campus în mod tradițional pentru perioade îndelungate de timp, atenuarea riscurilor va deveni un motor

important pentru transformarea digitală și va permite universităților să continue online înscrierea - și deservirea studenților. Universitățile care dezvoltă capabilități digitale vor avea capacitatea de a depăși cu ușurință orice criză, fie că este vorba despre un focar extins Covid-19 sau o viitoare calamitate.

Prof. univ. dr. Teodora Roman
Decan Facultatea de Economie și Administrarea Afacerilor
Universitatea Alexandru Ioan Cuza din Iași